

EKSAMEN

Emnekode: ITL10018	Emne: Økonomi for IT
Dato: 5.6.19	Eksamenstid 4 timer
Hjelpemidler: Det er adgang til å ta med kalkulator, lærebok og notater til eksamen.	Faglærer: Tor Arne Moxheim Tlf. 416 70 007
Om eksamen LES OPPGAVENE NØYE. Legg vekt på å forklare hvordan du gjennomfører beregninger og analyser. Vis utregningene. Gjør rede for begreper du bruker. Svar utfyllende på spørsmålene. Hvis det er behov for det kan du gjøre noen egne forutsetninger. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene. Antall sider er 4. Alle oppgaver skal besvares og teller som angitt ved sensurering.	
Sensurfrist: 26.6.19 Karakterene er tilgjengelige for studenter i Studentweb.	

Oppgave 1

25%

For dette aksjeselskapet som er i planleggingsfasen har vi følgende opplysninger.

Oppstart er 1. juli.

Forventet omsetning er kr. 3 mill. på årsbasis. Alt er kredittsalg, og kredittiden er 30 dager.

Selskapet har bare faste kostnader.

Investeringene vil komme på kr. 1,5 mill, der kr 1 mill betales umiddelbart og kr 0,5 mill skal betales før nyttår

To ansatte skal drifte selskapet og får betalt full lønn fra 1. juli. Samlede personalkostnader og andre driftskostnader er kr. 200.000 pr mnd.

Selskapet ønsker å ha en kapitalbuffer for uventede utgifter på kr 100.000 ved oppstart.

En nær slektning vil låne kr. 1 mill til selskapet. Resten finansieres med minimum egenkapital (30.000) og for øvrig kassakreditt.

Du velger selv om du tar med m.v.a.

- Sett opp startbalansen for bedriften, og anslå bedriftens finansieringsbehov. Foreslå hvordan dette kan finansieres.
- Vurder finansieringen av bedriften. Regn ut likviditetsgrad 1 og arbeidskapital.
- Hvordan kan likviditeten forbedres i selskapet?

Oppgave 2

25%

Her er et budsjett for en bedrift. Tall i tusen.

Salgsinntekter	5.000
Materialkostnader	1900
Personalkostnader	2.000
Avskrivninger	250
Andre driftskostnader	500
Driftsresultat	350
Finanskostnader	50
Ord. Resultat f.skatt	300

Det er ikke noe svinn. Produksjonsavhengig lønn utgjør 75% av personalkostnadene. Øvrige kostnader er faste og indirekte kostnader.

- Sett opp driftsregnskap etter dekningsbidragsmetoden og selvkostmetoden.
- Bestem
Bruttofortjenesten
Dekningsgrad og dekningspunkt (nullpunkt)
Sikkerhetsmargin
Illustrer dette.

- c) Bestem hva slags tilleggssatser bedriften skal ha utfra budsjettet. Benytt to satser, en for tillegg for indirekte kostnad og en for fortjeneste. Du bestemmer selv grunnlaget for tilleggssatsene, men la det komme tydelig frem.

Et annet selskap opererer i samme bransje men har en annen teknologi. De har kalkulert med en tilleggssats for indirekte kostnader som er 30%. Grunnlaget for tilleggssatsen er summen av direkte kostnader. De opererer med en fortjeneste på 10% (påslag på selvkost).

- d) De får spørsmål om å selge produktet A der den direkte kostnaden er 5000 kr. Beregn pris på produkt A.

Oppgave 3

25%

Bedriften IT-eksperten AS ble etablert i 1999 og har i dag 10 ansatte. Omsetningen i 2018 var 16 millioner kr. Bedriften har planer om å etablere en ny avdeling i en nabokommune. Bedriften får stadig spørsmål om å ta jobber i denne kommunen, men har sagt nei fordi den har mer enn nok å gjøre lokalt. Daglig leder mener denne satsingen vil lykkes allerede fra start. Den nye avdelingen skal ha eget budsjett og egen daglig leder, men vil få hjelp av moderselskapet med innkjøpsavtaler, HMS, regnskap og personal- og strategiarbeid. Etableringstidspunkt er 1.10. 2019.

Du er ansatt i moderselskapet og er utpekt som leder for datterselskapet. Du skal arbeide med personalarbeid, budsjettering og markedsutvikling frem til oppstart. Det planlegges at antall ansatte per 1. oktober skal være seks personer. Under kaller vi IT-eksperten for moderselskapet, og den nyetablerte bedriften kan kalles datterselskap.

	Regnskap 2018	Budsjett 2019
Tall i hele 1000	Moderselskap 10 ansatte	Datterselskap
Sum driftsinntekter	16000	
Varekostnad	5000	
Lønnskostnader	8000	
Ordinære avskrivninger	350	
Andre driftskostnader	1500	
Driftsresultat	1150	
Sum annen renteinntekt	50	
Sum annen rentekostnad	100	
Ordinært resultat før skatt	1100	

Ta utgangspunkt i at datterselskapet kan utnytte moderselskapets eksisterende ressurser, bl.a. innkjøpsavtaler, HMS, regnskap, salg og personalarbeid. Investeringer vil komme på kr 2.000.000 ved oppstart, hvorav kr 1.500.000 finansieres med lån fra moderselskap og datterselskap med rente på 3%. Investeringene skal avskrives over 5 år.

Beregn og begrunn hva salgsinntektene kan bli i det nye datterselskapet dette første driftsåret (siste kvartal). Med utgangspunkt i det vedlagte regnskap for moderbedriften vurderer du hvordan de andre kostnadene vil se ut. Du tar selv nødvendige forutsetninger.

Resultatbudsjettet skal som minimum ha egne poster for omsetning, varekostnad, lønnskostnad, avskrivninger, andre driftskostnader, kapitalkostnad og ordinært resultat før skatt. Varekostnad vil være tilnærmet lik moderselskapets forhold mellom omsetning og varekostnad.

Oppgave 4

25%

- a) Gjør rede for hvilke faktorer som påvirker nåverdien i en investering

En IT investering på kr. 5.000.000 vil føre til større produktivitet og ett mersalg på kr. 1.000.000 pr år. I tillegg vil det redusere utbetalinger til lønn med kr 500.000. Det er ingen restverdi for investeringen etter 5 år. Opplæringsbehov knyttet til investeringen er beregnet til kr 1.000.000.

- b) Sett opp investeringens kontantstrøm og beregn lønnsomheten etter tilbakebetalingsmetoden. Hva er svakhetene ved denne metoden?
- c) Beregn nåverdi. Avkastningskravet settes til 7%.
Anslå også hva internrenten blir og illustrer nåverdiprofilen for investeringen.

I en alternativ investering på kr 3.000.000 er det ikke nødvendig med opplæring. Denne investeringen gir årlige kontantstrømmer på kr 850.000 i 4 år.

- d) Beregn nåverdi ved avkastningskrav som over, 7 %.
Sammenligne de to investeringene og finn den beste.